

3 czerwca 2025

Oświetlenie: Krytyczna, ale pomijana technologia w zielonej transformacji UE

Podczas gdy Europa wytycza swoją ścieżkę w kierunku bardziej ekologicznej i konkurencyjnej przyszłości, ekosystem efektywności energetycznej stoi u podstaw zrównoważonego wzrostu. Napędza innowacje, produkcję i tworzenie miejsc pracy w Europie, zapewniając jednocześnie gotowe do wdrożenia rozwiązania, które obniżają koszty energii, redukują emisje i zwiększają bezpieczeństwo energetyczne.

Zbyt często oświetlenie jest postrzegane jako zwykłe narzędzie - coś, co włączamy bez zastanowienia. Ale oświetlenie to znacznie więcej. Prawidłowo wykonane oświetlenie może poprawić jakość życia każdego i wszędzie, zapewniając poprawne widzenie, komfort, dobre samopoczucie, piękno, zdrowie i bezpieczeństwo oraz przekształcając środowisko wewnętrzne i zewnętrzne. Oświetlenie jest również kamieniem węgielnym efektywności energetycznej i powinno być lepiej rozpoznawane jako takie w prawodawstwie UE.

Oświetlenie w Europie: innowacyjna branża o dużym wpływie, gotowa do działania.

Chociaż pojedyncze źródło światła zużywa stosunkowo niewiele energii, sama liczba produktów oświetleniowych zainstalowanych na całym świecie sprawia, że oświetlenie **jest trzecim co do wielkości użytkownikiem energii na świecie**, odpowiadając za 12-20% globalnego zużycia energii elektrycznej. W Europie samo oświetlenie odpowiada za około 12% zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych.¹ Dobra wiadomość? **Istnieją już wydajne i inteligentne systemy oświetleniowe.** Oferują one opłacalne, natychmiastowe rozwiązania zmniejszające zużycie energii i emisję CO₂.

Wiele osób zakłada, że przejście na oświetlenie LED jest zakończone, ale Europa jest dopiero w połowie drogi. Poza diodami LED, dodanie czujników i elementów sterujących może przynieść nawet 80% oszczędności energii w porównaniu z konwencjonalnym oświetleniem.²

Co więcej, europejski przemysł oświetleniowy **ma znaczną wartość przemysłową, której nie należy lekceważyć**, o czym świadczą następujące kluczowe liczby:

- **Wartość** europejskiego rynku oświetleniowego przekracza **20 miliardów euro rocznie**³, a sami członkowie LightingEurope generują około 15 miliardów euro obrotu.
- Sektor ten utrzymuje około **120 000 miejsc pracy w całej Europie**⁴, obejmując cały łańcuch wartości - w tym kanały dystrybucji.
- W latach 2021-2022 na unijnym rynku oświetleniowym zarejestrowano **ponad 600 nowych patentów na własność intelektualną**⁵, co odzwierciedla dynamiczny i napędzany innowacjami ekosystem.

¹ Zobacz wyniki Projektu Odysee-Mure [dostępne tutaj](#).

² <https://www.signify.com/global/our-company/blog/sustainability/green-switch-the-time-to-act-on-energy-efficiency-is-now>

³ CSIL, Europejski rynek opraw oświetleniowych, 2023 r.

⁴ CSIL, Europejski rynek opraw oświetleniowych, 2023 r.

⁵ CSIL, Europejski rynek opraw oświetleniowych, 2023 r.

- Branża utrzymuje **silną fizyczną obecność w Europie**, a większość działań badawczych i innowacyjnych odbywa się na kontynencie.
- **Same firmy członkowskie LightingEurope posiadają 38 zakładów produkcyjnych, 39 ośrodków badawczo-rozwojowych i 102 biura administracyjne w całej Europie.** Liczby te rosną jeszcze bardziej, gdy uwzględnimy wiele małych i średnich przedsiębiorstw (ponad 1000 firm) reprezentowanych przez nasze krajowe stowarzyszenia i działających na całym kontynencie.

Oświetlenie ma znaczenie: apel o uwzględnienie w kluczowych strategiach i prawodawstwie UE

Pomimo swojego potencjału, oświetlenie jest prawie nieobecne w ostatnich kluczowych strategiach UE - Clean Industrial Deal i Action Plan for Affordable Energy - i istnieje ryzyko, że pozostanie nieobecne w nadchodzących wnioskach legislacyjnych.

Aby w pełni wykorzystać potencjał oświetlenia, potrzebujemy:

- **Wyrażnego politycznego uznania oświetlenia za kluczową technologię dla zielonej transformacji we wszystkich politykach przemysłowych i energetycznych.**
- **Ambitnego wdrożenia na poziomie krajowym dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (EED) i dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (EPBD),** w tym przepisu nakazującego stosowanie automatycznych systemów sterowania oświetleniem w budynkach niemieszkalnych. Nie można zaniedbywać renowacji budynków. Jest to centralny element europejskiej strategii dekarbonizacji.
- Prawodawstwo UE dotyczące środowiska budowlanego i renowacji budynków, jeśli zostanie poddane przeglądowi, powinno zawsze **zawierać jasne wymagania dotyczące wysokiej jakości środowiska wewnętrznego (IEQ)**, w tym lepszego oświetlenia (np. dyrektywa EPBD i dyrektywa w sprawie miejsc pracy).
- **Wprowadzenia, w obecnych ramach prawnych UE, zharmonizowanego zestawu przepisów dotyczących oświetlenia nocnego,** mającego na celu zastąpienie rozdrobnionych przepisów krajowych, wspieranie wdrażania wysokiej jakości oświetlenia zewnętrznego i zajęcie się wszelkimi potencjalnymi negatywnymi skutkami dla środowiska.
- Opowiedzieć się za tym, **aby zamówienia publiczne wykraczały poza** podejście **"najniższa cena wygrywa"** i zamiast tego priorytetowo traktowały wydajność, jakość i zrównoważony rozwój w oczekiwanym przeglądzie dyrektywy w sprawie zamówień publicznych.
- **Zapewnienia, że oświetlenie będzie miało dostęp do mechanizmów wsparcia** określonych w Porozumieniu w sprawie czystego przemysłu i Planie działania na rzecz przystępnej cenowo energii, a także do zasobów finansowych w nadchodzących **wieloletnich ramach finansowych.**
- **Uproszczenia i wyjaśnienia obecnych zasad dotyczących ekoprojektu i etykietowania,** które mają zastosowanie do produktów oświetleniowych, w celu zwiększenia zgodności dostawców i egzekwowania przepisów przez organy nadzoru rynku.
- **Włączenia sterowanej produkcji opraw oświetleniowych opartych na diodach LED do aktu delegowanego UE w sprawie klimatu,** aby zapewnić jasność i równy dostęp do możliwości zrównoważonego finansowania dla

wszystkich europejskich producentów oświetlenia, wspierając równe szanse w branży.

- **Ustawy o gospodarce o obiegu zamkniętym i zmienione przepisy dotyczące zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE)** w celu uwzględnienia trwałości i specyfiki produktów oświetleniowych.
- **Sektorowego i pragmatycznego podejścia do oświetlenia przy określaniu ograniczeń stosowania PFAS.**
- **Zapewnienia, że zawsze istnieje podmiot gospodarczy z siedzibą w UE, który może zostać pociągnięty do odpowiedzialności za zgodność produktu** w każdym istotnym akcie prawnym podlegającym przeglądowi. Niezgodne produkty sprzedawane online zalewają rynek UE, szkodząc zarówno konsumentom, jak i przedsiębiorstwom.
- **Zajęcia się, w oczekiwanym przeglądzie rozporządzenia (UE) 1025/2012 w sprawie normalizacji europejskiej, faktem, że jego wdrożenie doprowadziło do spowolnienia zharmonizowanej normalizacji, niepewności co do tego, które normy należy przywoływać w deklaracjach zgodności producentów, i utrudniło konkurencyjność producentów UE.**
- **Zdecydowanego egzekwowania istniejących przepisów UE przez organy krajowe przy wsparciu Komisji Europejskiej.** Solidny nadzór jest niezbędny do ochrony konsumentów, zapewnienia uczciwości i utrzymania celów UE w zakresie zrównoważonego rozwoju.